

Resursanvändning och cirkulär ekonomi

Denna text är en del av den serie kortare artiklar som HållbarTillväxt AB skapat för att förklara, förenkla och gå igenom de olika stegen som just nu är högst aktuella inom hållbarhetsområdet; **CSRD** och **ESRS**. ESRS utgörs av sammanlagt 12 separata dokument varav 2 avser allmän och övergripande information (ESRS 1 och 2). De resterande 10, så kallade tematiska standarder, behandlar olika hållbarhetsfrågor uppdelade i **miljö**, **samhällsansvar** och **bolagsstyrning** – på engelska Environment, Social and Governance, förkortas **ESG**. Uppfyllnad av de nya kraven i CSRD och rapportering enligt ESRS bygger på involvering av alla funktioner i en verksamhet, även styrelse och ledning. Styrelsen är ytterst ansvarig för hållbarhetsrapporteringen precis som för den finansiella rapporteringen. Likt den finansiella rapporten skall nu även hållbarhetsrapporten granskas av en extern revisor.

<u>1 Allmänna upplysningar</u> ESRS1 Allmänna krav ESRS 2 Allmänna upplysningar	<u>2 Miljöinformation</u> ESRS E1 Klimatförändringar ESRS E2 Föroreningar ESRS E3 Vattenresurser & marina resurser ESRS E4 Biologisk mångfald & ekosystem ESRS E5 Resursanvändning & cirkulär ekonomi
<u>3 Samhällsansvarsinformation</u> ESRS S1 Egna arbetskraften ESRS S2 Arbetstagare i värdekedjan ESRS S3 Påverkade samhällen ESRS S4 Konsumenter och slutanvändare	<u>4 Bolagsstyrningsinformation</u> ESRS G1 Ansvarfullt företagande

Den femte tematiska standarden inom miljöinformation i de europeiska hållbarhetsrapporteringsstandarderna (ESRS), är **E5 – Resursanvändning och cirkulär ekonomi** och är en del av EU:s bredare strategi för att skapa en hållbar och resurseffektiv ekonomi. Den handlar om hur man skall beskriva bolagets resursanvändning, avfallshantering och arbete för en cirkulär affärsmodell. Standarden syftar till att öka transparensen av resursanvändning så att vi på sikt även minskar vårt avfall, maximerar återanvändning och återvinning samt minimerar vår miljöpåverkan genom hela produktlivscykeln. Bolag som omfattas av CSRD efterfrågas, då det bedöms väsentligt, att rapportera på sin påverkan längs värdekedjan och på sina insatser och framsteg inom cirkulär ekonomi för att uppfylla kraven i ESRS E5. Standarden beskriver hur bolag skall redovisa hur de arbetar med resursflöden, resursanvändning, avfallshantering, produktlivscykelhantering och cirkulära affärsmodeller både i den egna verksamheten och längs värdekedjan och hur detta skall granskas av extern revisor. Förberedelsen för rapportering enligt ESRS E5 innebär att engagera flera olika kompetenser inom bolagen, kompetenser inom såväl inköp och design som logistik och produktion behövs. Företag kan behöva utveckla och implementera strategier som belyser cirkulär ekonomi och resurseffektivitet längs hela värdekedjan. Detta innebär att sätta upp mål och införa åtgärder som minskar resursförbrukningen och avfallsgenereringen. Bolag ska också kunna spåra och rapportera data relaterad till resursanvändning och avfallshantering, vilket innebär robusta interna system och processer för mätning.

Värdekedjan

Hållbarhetsfrågorna som lyfts i E5 sträcker sig utanför bolagets egen verksamhet och innebär att företag kommer att undersöka påverkan, utvärdera väsentliga konsekvenser och risker relaterade till resursanvändning och cirkulär ekonomi också uppströms och nedströms i värdekedjan. Detta kan till exempel vara en översikt över det material som köps in till företaget, hur råmaterialet utvinns och hur resurseffektiv denna utvinning är. Enligt denna standard redovisar man också, för den egna verksamheten, hur stor andel av materialet som är exempelvis biologiskt- eller återvunnet material. Nedströms handlar det om att ha kunskap om hur företagets produkter och tjänster påverkar miljön efter att de har lämnat företagets kontroll. Detta inkluderar att analysera produkternas livscykel för att identifiera potentiella negativa effekter, såsom koldioxidutsläpp vid användning och slutlig deponering, samt möjligheter till förbättringar som kan leda till en mer cirkulär ekonomi. Samarbetet med leverantörer blir även extra viktigt för att förbättra hållbarheten i hela värdekedjan, vilket kan innebära att man ställer krav på leverantörer att de ska

Exempel på underlag och granskning enligt ESRS	Uppströms	Egna verksamheten	Nedströms
Resursinflöden	Riskhantering vid råvaruutvinning	Mängder inköpt material i olika fraktioner	Riskbedömning av sålda produkter och tjänster
Resursutflöden	LCA-dokumentation	Separerbarhet av sålda produkter	Intressentdialog
Avfall	Styrning och uppföljning av avfallshantering	Avfallssortering	Styrning av avfallshantering

uppfylla vissa miljöstandarder eller att arbeta med kunder för att främja återvinning och återanvändning av produkter. Där kan man även rapportera på hur företaget arbetar med innovation och design för att minska resursanvändningen och främja återvinning.

Nyckelbegrepp

- **Cirkulär ekonomi:** Ett ekonomiskt system som syftar till att främja den kontinuerliga användningen av resurser och elimineringen av avfall. Cirkulär ekonomi innebär att behålla värdet av och hålla produkter och material i användning så länge som möjligt genom återanvändning, återvinning och reparation.
- **Resurseffektivitet:** Användningen av resurser på ett sätt som maximerar produktionen av varor och tjänster samtidigt som man minimerar resursförbrukning och miljöpåverkan.
- **Livscykelanalys (LCA):** En metod för att bedöma miljöpåverkan av en produkt genom hela dess livscykel, från råmaterialutvinning till produktion, användning och slutlig bortskaffning.
- **Återanvändning och återvinning:** Återanvändning innebär att använda en produkt eller komponent igen för samma syfte, medan återvinning innebär att omvandla avfallsmaterial till nya produkter.
- **Resursinflöden och utflöden:** De resurser som kommer in och de resurser som lämnar företags anläggningar.
- **Avfall:** Ämne eller föremål som innehavaren gör sig av med eller avser eller är skyldig att göra sig av med.

Avfallshantering är en kritisk aspekt av ESRS E5 och handlar om hur företag behandlar avfallet som uppstår i de olika delarna av verksamheten. Bland annat efterfrågas upplysningar om hur bolaget återvinner avfall, hur man gör sig av med avfall då det krävs och hur man tar hand om farligt avfall. Farligt avfall är det avfall som uppvisar en eller flera av de farliga egenskaperna som anges i bilaga III till EU-parlamentets och rådets direktiv om avfall. Här inkluderas egenskaper som radioaktivitet, explosivitet, brandfarlighet och toxicitet. Företag skall rapportera på hur mycket farligt avfall som genereras i verksamheten, vilka metoder och antaganden som används för beräkningen av detta samt de farliga ämnen som uppstår i produktionen och hur man hanterar det farliga avfallet. Företag får också rapportera hur användningen av farliga ämnen och avfall begränsas.

Vad ska rapporteras?

Under ESRS E5 efterfrågas rapportering på flera nyckelområden relaterade till cirkulär ekonomi och resursanvändning där det bedöms väsentligt. Detta inkluderar **resursförbrukning**, mängden material bolaget använder, inklusive råvaror och insatsvaror, och hur de arbetar för att minska denna förbrukning.

Avfallshantering, mängden avfall företaget genererar och hur detta avfall hanteras, inklusive återvinning, återanvändning och slutgiltig bortskaffning. **Produktlivscykelhantering**, hur företaget hanterar produkternas hela livscykel för att minimera miljöpåverkan längs hela värdekedjan. **Cirkulära affärsmodeller**, såsom leasing och produkt-tjänstesystem, för att främja återanvändning och minskad resursförbrukning. För en lyckad rapportering bör företag förbereda följande:

- **Policyer relaterade till Resursanvändning och Cirkulär Ekonomi** – En beskrivning av policyer och strategier för att hantera resursanvändning och främja en cirkulär ekonomi
- **Åtgärder och resurser** – Här beskriver företaget vad som görs för att främja cirkulär ekonomi och hur resurser används för detta ändamål.
- **Mål och indikatorer** – Rapporteringen inkluderar specifika mål (targets) relaterade till resursanvändning och cirkulär ekonomi samt indikatorer för att mäta framstegen mot dessa mål.
- **Resursinflöden** – De material och resurser som köps in och används i verksamheten, inklusive förnybara och icke-förnybara resurser. Detta omfattar mängden, redovisat i ton, råmaterial och produkter som används och hur mycket av detta som är återvunnet material respektive andelen biologiskt material.
- **Resursutflöden** – Här beskrivs de produkter, tjänster och material som lämnar företaget, inklusive avfallshantering. Detta inkluderar produktlivslängd, hur varor kan återbrukas och underhållas för att bevara livslängden så långt som möjligt. Mängden avfall som genereras och hur detta avfall hanteras, med särskild betoning på återvinning och säker bortskaffning av farligt avfall skall redovisas.
- **Finansiella effekter av Resursanvändning och Cirkulär Ekonomi** – Under kommande år skall bolag även rapportera om de förväntade finansiella effekterna av sina insatser inom resursanvändning och cirkulär ekonomi. Detta kan inkludera uppskattningar av såväl kostnadsökningar som kostnadsbesparingar från minskad resursanvändning, begränsad tillgång till insatsvaror, potentiella intäkter från återvunna material, samt risker och möjligheter relaterade till övergången till en cirkulär ekonomi.

